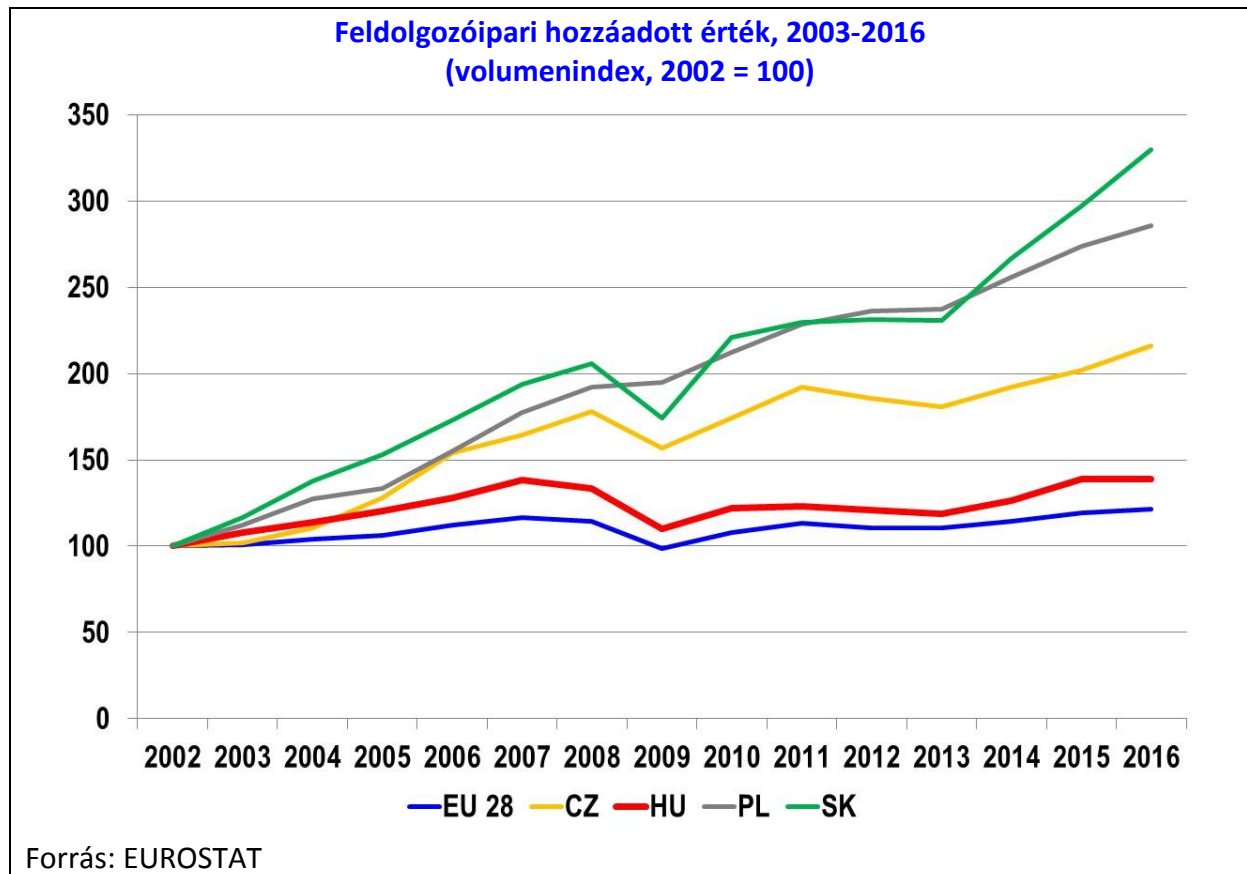

Az „elmúlt 8 év” és a „majdnem elmúlt 8 év”

Ipar

A magyar ipar – ezen belül is főként a feldolgozóipar – a rendszerváltás utáni gazdasági átalakulás első évtizedének egyik sikertörténete. Az ezredfordulóra a nemzetgazdasági ág maga mögött hagyta a transzformációs válságot és – elsősorban a külföldi működőtőke betelepülésnek köszönhetően – a gazdaság motorjává vált. A lendület azonban a következő évtizedben elveszett, az ekkor megszerzett előnyös pozíció a következő időszakban erodálódott. **A visegrádi országokban mindegyikében lendületes ipari növekedés történt**, a magyar adat ezekhez viszonyítva szerénynek mondható. A külföldi tőke mindegyik gazdaság iparában fontos szerepet játszott, de a mienkhez hasonlóan magas súlya csak Szlovákiában volt, ahol jelentős dinamikához vezetett.

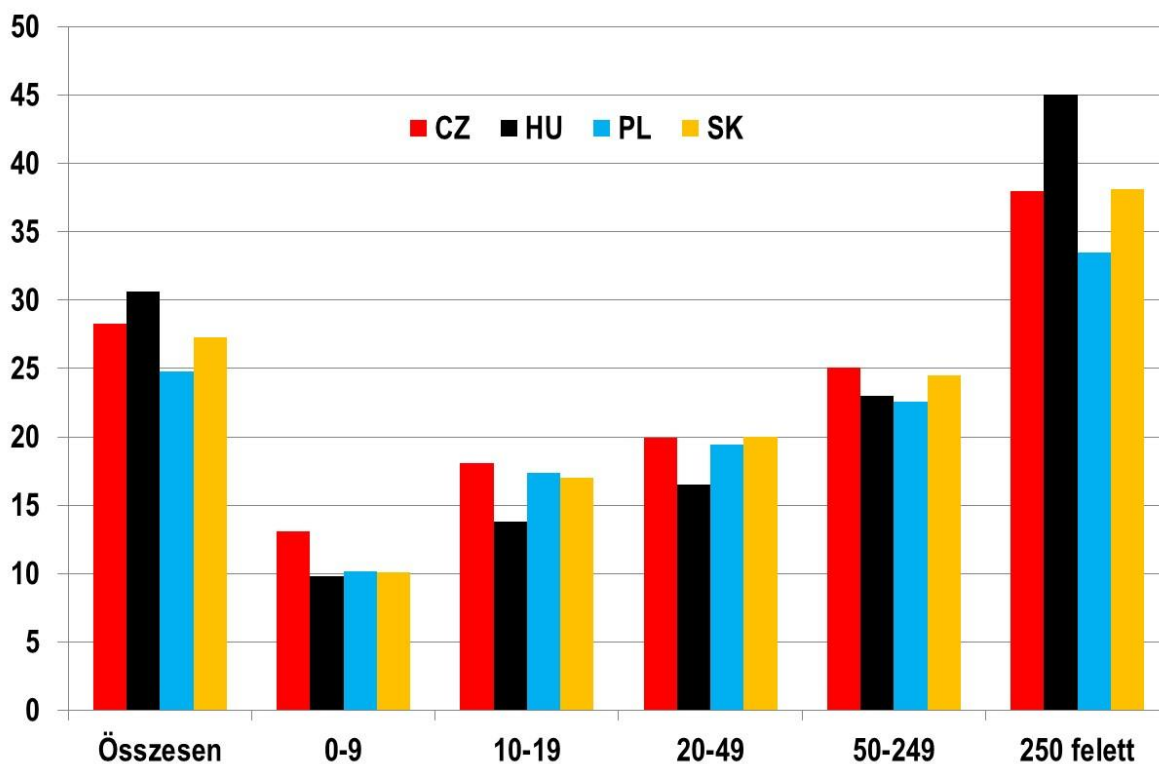

A feldolgozóipar 2002-ben már a bruttó nemzeti termék 18,5%-át állította elő Magyarországon. A válság következtében ez az arány 2010-ben 18,2%-ra mérséklődött, majd a kormányzati **újraiparosítási kampány** – elsősorban az ennek keretében folyósított támogatások - nyomán 2016-ban 19,9%-ra emelkedett. Várakozásaink szerint ez nagyjából meg is marad 2018-ig.

2002-ben már a **járműiparnak** volt a legnagyobb szerepe a feldolgozóipari bruttó termelési érték előállításában (17,2%), majd ez tovább növekedett 2010-ben 19,1%-ra. Időközben azonban az **elektronikai ipar** dinamikája még magasabb volt, így 2010-re átvette a legnagyobb ipari alág rangját 22%-os súllyal. Az ekkor már folyamatban lévő, de csak ezután működébe lépő nagy autógyári beruházások nyomán 2016-ban már ismét a járműgyártás volt a legnagyobb alág 30%-kal, az elektronikai ipar súlya pedig – a gyártás egy részének leépítése miatt is - csak 11,9% lett. Az autógyárak emisszió-hamisítási botránya viszont ekkor a járműipart rengette meg és felgyorsította a korábbi magas olajárak miatt beindult kutatási-fejlesztési tevékenységet az alternatív hajtások irányába. Ezek ugyan az olajárak esésekor lelassultak, de amikor kiderült, hogy a belsőégésű motorok légszennyezésének mérséklése korlátokba ütközik, újabb lendületet kaptak. A járműipar azonban az utóbbi két évben elvesztette húzóágazat jellegét és alapvető átalakuláson megy át, aminek kimenete még nem látható. A magyarországi autógyárak és járműipari beszállítók most komoly alkalmazkodási kihívás elé kerültek. Egyelőre a különféle bejelentésekből úgy tűnik, hogy az ágazat szereplőiben – mind az itt működő külföldi tulajdonban levő autógyárak vezetésében, mind a járműipari beszállítóknál - megvan a szándék és a képesség megfelelni az új kihívásoknak. Közben a magyar iparban ismét lendületbe jött az elektronikai ipar, de **a 2017-2018-as években az ipari növekedés szélesebb alapokon nyugszik majd** (több ágazat vesz részt benne) és kiegyensúlyozottabb lesz, mint az előző hat évben.

Komoly gondot jelent azonban, hogy az iparvállalatok szférájában – más üzleti szektorokhoz hasonlóan – **hasadék tátong a nagyvállalati szféra és a kisebb cégek világa között**. A nagy cégek gyakran külföldi tulajdonban vannak, de az igazi különbséget az jelenti a vállalatok között, hogy **bekapcsolódtak-e a nemzetközi értékláncokba**, vagy sem. Ez pedig **méretgazdaságossági** okok miatt elsősorban a nagyvállalatok számára nyitva álló lehetőség. **A kisebb cégeknek lehetne fontos szerepe a hazai piac kiszolgálásában, de hatékonysági problémáik miatt gyakran nem képesek hely- és vevőismereteikből, méretükből adódó rugalmasságukból, gyors innováció-abszorpciók képességükből adódó versenyelőnyeiket kihasználni.** Ezek a cégek támogatásokra szorulnak (ez részben fejlesztéspolitikai eszközökkel, részben célzott piacvédelemmel valósul meg) és így persze **a politika foglyaivá válnak**, ami tovább rontja a hatékonyságukat és versenyképességüket. A többi visegrádi országban is érvényesül a nagyvállalatok méretgazdaságosságból adódó nagyobb termelékenysége, de náluk **nem figyelhető meg a magyarhoz hasonló szakadék**, az ő kisebb méretű cégeik többnyire jobban teljesítenek a magyar versenytársaiknál.

Egy dolgozóra jutó feldolgozóipari hozzáadott érték, 2015
(ezer euró, folyó áron)

Forrás: EUROSTAT

Nem járt tehát jó úton a 8+8 év iparpolitikája, amikor a [nagyvállalatok munkahelyteremtését](#) és a kisvállalatok exportját támogatta. **Alapvető piaci szerepek, technológiai adottságokból fakadó üzleti modellek keveredtek össze bizonyos voluntarista elképzelésekkel.** Ahhoz, hogy a magyar ipar kevésbé függjön néhány nemzetközi nagyvállalat helyzetétől és terveitől, elsősorban mozgási szabadságot, információs és képzési támogatást kell nyújtani a hazai cégeknek, nem pedig bizonyos tevékenységek és piacok felé terelni őket. Különösen igaz ez a beköszöntő Ipar 4.0-nak, vagy negyedik ipari forradalomnak nevezett átalakulás idején, ami lényegében az infokommunikációs technológiák értékláncokat és üzleti modelleket átformáló hatását jelenti. Ilyen mély strukturális változások idején igencsak nehéz előre látni, hol nyílnak lehetőségek a különböző adottságú cégek számára. A jó szándék most igen könnyen kényszeríthet igen rossz útra.

GKI GAZDASÁGKUTATÓ ZRT.

1092, Budapest, Ráday u. 42-44.

Telefon: 06-1-318-1284

E-mail: gki@gki.hu

További információk:

Némethné Pál Katalin (pal.katalin@gki.hu)